

Geachte leden van de raad,

Op 22 april ontving u de derde raadsbrief met daarin de laatste informatie over de opvang vluchtelingen uit Oekraïne. Inmiddels is er ook weer een update vanuit de Veiligheidsregio ontvangen. Deze stuur ik hierbij aan u door. U kunt deze beschouwen als de vierde Raadsupdate Oekraïne. In de brief ga ik nader in op de:

- gefaseerde nationale aanpak van het Rijk;
- gezamenlijke aanpak in Gelderland-Zuid;
- aanvullende bestuurlijke opdracht van het Kabinet en de reactie van het Veiligheidsberaad daarop
- de laatste stand van zaken over de aanpak in West Betuwe;

Sinds het uitbreken van de oorlog in de Oekraïne zijn er 5,6 miljoen inwoners op de vlucht. Vooralsnog worden veel Oekraïners opgevangen in de directe buurlanden van Oekraïne. Maar via trein, vliegtuig, bus en auto vinden veel vluchtelingen de weg naar Nederland. Een deel daarvan komt op eigen initiatief naar Nederland, maar veel vluchtelingen worden ook door particulieren of particuliere organisaties naar Nederland gehaald. Op dit moment zijn er zo'n 51.760 geregistreerde Oekraïners in Nederland. Een kleine 36.000 daarvan verblijven op dit moment in een gemeentelijke (crisis)noodopvanglocatie. Het aantal vreemdelingen uit Oekraïne zonder de Oekraïense nationaliteit dat tussen 24 februari en 2 mei in de Basisregistratie Personen (BRP) is ingeschreven is landelijk ca. 2.650.

Voor West Betuwe geldt dat we in de afgelopen weken 204 Oekraïense vluchtelingen hebben kunnen inschrijven in de BRP. Deze vluchtelingen wonen verspreid over de kernen in West Betuwe. We zien dat via de netwerken 23 Oekraïners en werkgevers elkaar hebben weten te vinden op eigen gelegenheid. Een aantal werkgevers en vluchtelingen vraagt hierin een faciliterende rol van de gemeente. We onderzoeken hoe we de matching kunnen vormgeven en verkennen de mogelijkheden voor een regionale aanpak. Werkzaam richt zich vooralsnog niet op deze groep.

Gefaseerde nationale aanpak

Zoals aangegeven in een vorige Raadsupdate werkt Nederland met een gefaseerde aanpak ten aanzien van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne.

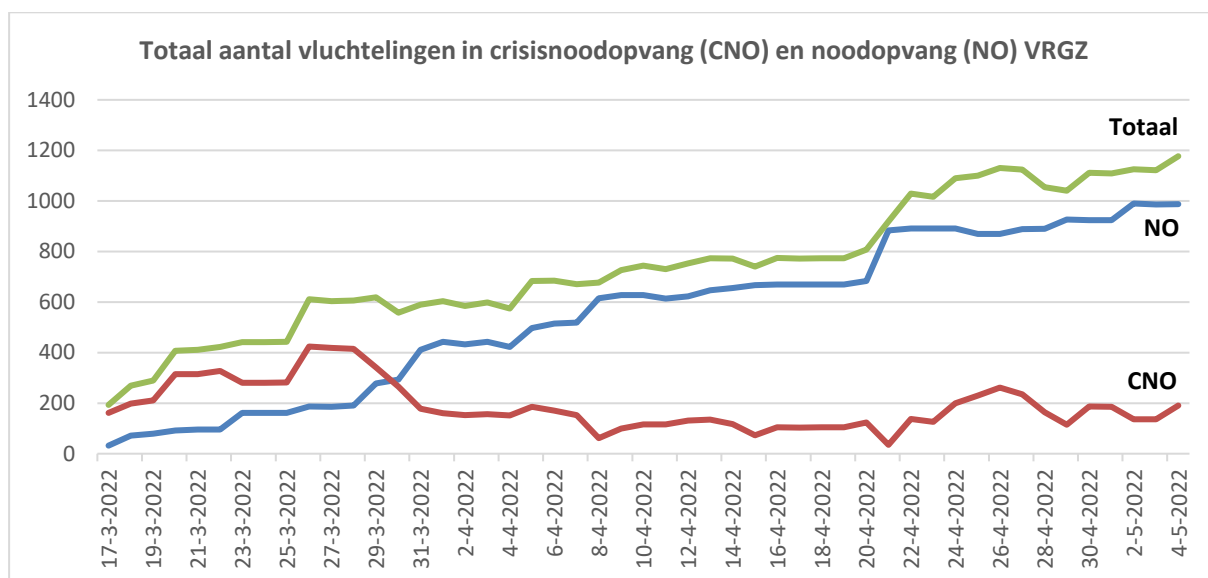
- Fase 1 omvat ongeveer 2.000 opvangplekken in Nederland, die door enkele gemeenten en veiligheidsregio's direct na het uitbreken van de vluchtelingen crisis zijn ingericht;
- Fase 2 omvat grootschaligere opvang, tussen de 2.000 en 50.000 plaatsen die door alle veiligheidsregio's en haar gemeenten gerealiseerd moeten worden;
- Fase 3 ontstaat wanneer nog meer mensen vanuit Oekraïne naar Nederland komen en als er sprake is van langduriger verblijf. Door de Rijksoverheid wordt deze fase voorbereid via een programmatische nationale aanpak.

Op dit moment bevinden we ons in de aanloop naar fase 3. Er zijn door veiligheidsregio's en gemeenten circa 45.855 opvangplekken gerealiseerd, waarvan er op dit moment (woensdag 4 mei 2022) ruim 34.900 worden bezet.

Gezamenlijke aanpak in Gelderland-Zuid

Regelmatig wordt in ons regionaal bestuur gesproken over de oorlog in de Oekraïne en de te verwachten aantallen vluchtelingen, die als gevolg daarvan naar Nederland komen. Ook in relatie tot de huidige capaciteit crisisnoodopvang en noodopvang.

Inmiddels zijn er op regionaal niveau drie crisisnoodopvanglocaties ingericht en 14 noodopvanglocaties. De (crisis) noodopvanglocaties hebben een gezamenlijke capaciteit van 2.004 plaatsen. Per 4 mei 2022 wordt er door 1.177 vluchtelingen gebruik gemaakt van onze regionale (crisis)noodopvang. Deze aantallen fluctueren dagelijks doordat er nieuwe vluchtelingen het land en onze regio binnenkomen en deze vluchtelingen door regionale en landelijke spreiding worden doorgeleid naar andere noodopvanglocaties in onze regio of in andere regio's.

Na een korte piek van ongeveer 400 vluchtelingen in maart, verblijven de afgelopen weken in de drie crisisnoodopvang locaties gemiddeld zo'n 100-150 mensen. In de crisisnoodopvang verblijven vluchtelingen 1-7 dagen in afwachting van een noodopvangplek. De drie gemeenten die nu gezamenlijk 950 crisisnoodopvang plaatsen aanbieden hebben ieder aangegeven dat hun crisisnoodopvanglocatie gaat sluiten medio mei of juni. In het collectief van de samenwerkende gemeenten wordt gezocht naar een nieuwe crisisnoodopvanglocatie van minimaal 150 plekken. Met als doel:

1. Reguliere fluctuaties in de instroom te kunnen opvangen (doorstroomlocatie);
2. Eerste registratie te verzorgen en dus de Oekraïners die behoefte hebben aan een noodopvangplek in beeld te krijgen.

Daarnaast blijft de toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne onvoorspelbaar. Een derde doel is dus om onverwachte grote instroom op te kunnen vangen en eventueel de crisisnoodopvang ook voor langer verblijf te gebruiken als er onvoldoende noodopvang (landelijk) beschikbaar is. Dit laatste zal zich met name voordoen als de regio's meer dan 50.000 vluchtelingen moeten opvangen en deze capaciteit landelijk nog niet beschikbaar is.

De regio is hiervoor met een aantal gemeenten (niet zijnde West Betuwe) in gesprek. Besluitvorming hierover en communicatie richting omwonenden blijft een lokale aangelegenheid.

Aanvullende bestuurlijke opdracht Kabinet

De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft in zijn [brief van 29 april](#) jl. burgemeesters van gemeenten in Nederland en voorzitters veiligheidsregio gevraagd:

'Gelet op de instroom en om te voorkomen dat de gevolgen van de vluchtelingenstroom onbeheersbaar worden, met alle humanitaire en maatschappelijke gevolgen van dien, doe ik aan de

gemeenten het aanvullende verzoek om onder coördinatie van de veiligheidsregio's in totaal nog 25.000 noodopvangplekken te creëren. Gelet op de huidige wekelijkse instroom van vluchtelingen vraag ik u de 25.000 plekken in de vier weken na het realiseren van de initiële 50.000 plekken op te bouwen. Dat betekent dat ik voor de 75.000 plekken op 23 juni als streefdatum hanteer. De verdeling van deze opgave over de regio's zal niet pondsgewijs zijn, maar op basis van uw eigen analyse over draagkracht en mogelijkheden.' Daarnaast heeft de staatssecretaris 23 mei als streefdatum genoemd voor de realisatie van het verzoek om 50.000 noodopvangplaatsen.

Het Veiligheidsberaad heeft op 25 april met de staatssecretaris over dit verzoek gesproken. In de brief van het Veiligheidsberaad van 26 april jl. spreken de veiligheidsregio's hun bereidheid uit om zich in te zetten om nog eens 25.000 opvangplekken te realiseren. Tegelijkertijd heeft het Veiligheidsberaad geconstateerd dat dit een steeds lastigere opgave wordt. Bij gelijkblijvende condities kan geen garantie worden gegeven dat de gevraagde 25.000 plekken volledig gerealiseerd kunnen worden. Het Veiligheidsberaad heeft daarom een aantal basisvoorwaarden gesteld:

- a) Beschikbaar stellen van menskracht. Personele tekorten en overbelasting van de ambtelijke organisatie van gemeenten en veiligheidsregio's vormen een steeds groter probleem en kunnen leiden tot stagnatie;
- b) Flankerend beleid om druk op voorzieningen te mitigeren. De druk op de medische zorg en het onderwijs is nijpend;
- c) Grootschalige opvanglocaties voor langdurig verblijf realiseren. Vanwege de grote voorzieningendruk en capaciteitstekorten is het van belang om voorzieningen te kunnen concentreren. Grootschalige opvanglocaties zijn hiervoor een realistische oplossing;
- d) Verdeelmodel naar absorptievermogen in plaats van een vast aantal per veiligheidsregio. Het is wenselijk criteria te formuleren waarmee objectief kan worden bepaald welke opvangcapaciteit een regio aankan;
- e) Helderheid over de duur van de additionele opdracht, waardoor contracten voor langere duur tot de mogelijkheden behoren;
- f) Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie tussen Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten;
- g) 'Warme ingroei' van de opdracht voor extra 25.000 Oekraïense vluchtelingen. Vervang strakke deadlines voor streefdata;
- h) Adequate en flexibele financiële regeling inzake vergoeding kosten veiligheidsregio. In deze regeling moet rekening worden gehouden met fluctuerende kosten van opvang;
- i) Juridisch instrumentarium uitbreiden met de mogelijkheid tot vorderen van potentiële opvanglocaties;
- j) De inspanningen van de verschillende overheden zoals de Nationale Opvangorganisatie (NOO), veiligheidsregio's en gemeenten moeten elkaar versterken.

In Gelderland-Zuid hebben we op dit moment 1.049 noodopvangplaatsen. De komende weken komen daar tot en met 1 juli nog 22 locaties bij met een capaciteit van ca. 1.347 plaatsen. Daarnaast zijn verschillende locaties nog in onderzoek met een totaal capaciteit van 1.080 plaatsen. Daarmee zullen we naar waarschijnlijkheid de door de Staatssecretaris gestelde streefdata als regio niet halen. In gezamenlijkheid van de 25 regio's wordt dit aantal naar verwachting wel gehaald, omdat enkele regio's, gezien de mogelijkheden in de regio, in staat zijn een grotere inspanning te leveren.

Aanpak in West Betuwe

Zoals in de eerste drie Raadsupdates Oekraïne vermeld richt West Betuwe haar opvang in naar schaalgrootte van de kernen. Dat betekent dat we géén grootschalige opvang realiseren, maar de vluchtelingenstroom willen spreiden over de kernen. Daarbij werken we, geheel in lijn met het Samen West Betuws Werken, nauw samen met onze inwoners en met partners uit het maatschappelijk middenveld.

Dit heeft erin geresulteerd dat we tot nog toe verschillende locaties als gemeentelijke noodopvang hebben kunnen aanwijzen. Op deze locaties worden momenteel al diverse vluchtelingen opgevangen. Gemeentelijke locatieleiders zijn aanwezig en aanspreekbaar voor hulp en contacten met de buurt.

In de afgelopen weken heeft het college, aanvullend op de eerder met u gedeelde locaties, ook de volgende locaties nog aangewezen als gemeentelijke noodopvang:

- Voormalig bedrijfswoning aan de Appelhof 2 in Deil, voor in totaal **12-16** vluchtelingen.
- Het gebouw aan de Kostverlorenkade 16 in Geldermalsen, voor in totaal **80** vluchtelingen.

In totaal komt het totale aantal door de gemeente beschikbaar gestelde opvangplekken via gemeentelijke noodopvanglocaties daarmee op zo'n 175. Dit aantal staat nog los van de noodopvang via particuliere initiatieven.

Vervolg

De stroom van vluchtelingen uit Oekraïne stelt Nederland voor een grote opgave en er wordt hard gewerkt om samen met de regio's en de VNG alle vragen die hierbij horen op te lossen. Ook de stroom van vluchtelingen uit andere Nederland en het tekort aan reguliere asielopvang zal de komende maanden onze aandacht vragen.

Hoogachtend,

Servaas Stoop,
Burgemeester